

25 ✓

כ ר - מ צ ו ה

יומן המשק

גבעת חיים הקיבוץ הפאוחד

י'ג חמוז השכ"ד
23 ביוני 1964
מס' 721

נ ז כ ה ל ר א ו ת ב נ י ם
ב נ י ם ו ב נ י ב נ י ם
ע ו ט ק י ם ב ת ר ר ה ו ב ע ב ו ר ד ה .

ואלה שמות 24 ילדי כיתה ז' העולים השנה למצוות:

גבי סבב	יגאל אלוש
נעמי סבל	שמואל אמר
רותי סבל	שלמה בלאו
נמרוד פסקי	דוד גורן
יהושע פינברג	שמעון דור
אביטל רבאו	שרה הדר
שמואלה רומיש	אהרון הקש
חמר רפאלי	נחמה יוגב
עטליה שורצברג	חמר כהן
יוחנן שיפלט	דבורה כץ
פנחס שלישימן	ברכה מדר
צבי שמש	גדי מזרביץ

ברכת המשק לילדים, להורים ולמחנכים.

בהכנסכם למצוות המעשיות בעבודה ובלמודים
בחברה ובתנועה

ע ל ו ו ה צ ל י ח ו ו

מ ת י ק מ ר כ ז ת ה ח י נ ו ן

א* הנני מברכת את ההורים והילדים של הכיתה העולה השנה למצוות, לכניסה לחטיבה ולתנועה.

א* התקיימו שתי ישיבות של מועצת החינוך, הבעיה העיקרית המעסיקה אותנו ותעסיק אותנו בשנים הבאות היא מיעוט הילדים בשנתונים מסוימים. בכיתה ד' של השנה נשארו 8 ילדים החיים זה שלש שנים בבית אחד עם הכיתה הבוגרת מהם שגם היא מונה רק 13 ילד. הכיתה הזאת - ו' לשנה הבאה - עוברת השנה לגור וללמוד בטוח ביה"ס ולגבי הכיתה השניה עמדה לפנינו גם בעית החברה וגם בעית הלימודים. אחרי בדיקת הצעות שונות של חלוקת הכיתה היינו נאלצים לזכות את כולם והכיתה תשאר יחידה לימודית נפרדת ועלינו יהיה לחפש ילדים מתאימים מבחוץ להשלמתה. בנוגע למבנה החברתי ומקום הלימודים יתקיים דיון נוסף.

א* שיבוץ המורים לשנה הבאה עדין איננו גמור. לא מצאנו מורים למתמטיקה ולחומניסטיקה לכיתות הגבוהות ויחכן שהבעיה שוב תעלה לדיון באספה.

א* השבוע עוברת קבוצת התינוקות מהפרדס לפעוטון של סימה שהתלחנו לשפץ אותו תוך שבוע אחד - תודתי לנהרי על הבצוע המהיר. בזה אני מקדימה במטפר ימים את התאריך של חודשיים שמסרתי בזמנו לדיירי השכונה. טובה, היודעת את דגשות תודתנו לה על נכונותה ועל המאמץ שהיא עשתה, תדריך את סימה בטיפול בתינוקות הרכים.

א* ניצחנו במשחקי הגמר באליפות הארצית לכדורסל של בתי הספר התיכוניים - גם בנים וגם בנות, ונוספו אותות כבוד לאוסף שבחדר המורים. יהיה עלינו לדאוג למקום מתאים לכל הגביעים, מגינים וחעודות!

רות מ.

x - x - x - x - x

////////////////////

מ ז ל ס ו ב

למשפחת פלק

לעדה ולעובד באילות

להולדת יו ב ל

לסימה ליברמן

לעזה ולישראל בעין-החורש

להולדת א ס ף

////////////////////

////////////////////

ב מ ט ב ח

א. דיאטה. התענינו בצורת הבישול הדיאטטי במשקים אחרים. יש הכרח להקל על העובדה בדיאטה בכדי לאפשר לה לדאוג כראוי לאלה הזקוקים לטיפולה.

להבא יהיו על עגלת המנוחה הרגילה בשר מבושל ועוד שני מיני ירקות והחברים הזקוקים ל"דיאטה רגילה" מתבקשים לקבל אותה מהמגישה בחדר האוכל ולא לפנות לחלון הדיאטה. כמו כן נבטל את המנה הנקראת "דיאטה רזון"- אין דבר כזה באף משק. האוכל כעת מספיק מגוון ועם התוספות והברירות שתהיינה על עגלת המנות יוכל כל אחד להרכיב לעצמו בחדר האוכל את הדרוש לו. ע"י זה אנו מקווים לגמור עם התור על יד חלון הדיאטה בצהרים ולהקל על תמר.

בדיאטה ישארו רק חברים הזקוקים לבישול מיוחד: בלי סוכר, בלי מלח, בלי שומן, וכד', ואז המבשלת תוכל לדאוג להם ממש. ראינו ארצון כזה של עבודה במשקים אחרים והוא פועל לשביעות רצונם של כלם. הדברים אמורים גם על דעתה של ועדת הבריאות.

בעיה קשה היא החלפת השבתות. אי-אפשר למצוא את המחליפה בין עובדות המטבח, כי מספר המבשלות שוב מצומצם ביותר ובקשי מספיק לבישול הרגיל. יש הכרח כי חברות היודעות בישול דיאטטי ועבדו בדיאטה בשנים קודמות, תהיינה מוכנות למסור את חזרונות השבת שלהן במקום זה. מספיק חצי יום, מ-9.30 - 1.30 כי מכינים את הכל למפרע.

חדר אוכל. לא נדבר כאן על ארגון חדר האוכל. יש סכוי כי נקודה כזאת זו תמצא בקרוב את פתרונה. לדאבונו עלינו לחזור על דברים שנאמרו ונכתבו עשרות פעמים ומשום מה חוזרים ומזלזלים בהם. חברים מרשים לעצמם להוציא מחדר-האוכל כלים ואפילו כלי נירוטטר יקרים, ואפילו קומקומים. קומקום תה עולה מסביב ל-30, והכלים הקטנים יותר בהתאם לכך. לוקחים ואינם מחזירים, ומערכות כלים שהיה בהם עודף ורזרבה אינן מספיקות עוד לעריכת כל השלחנות. ואם הדבר אמור לגבי הכלים הגדולים שכל אחד יודע שאין לקחת אותם - מה עוד לגבי ה"קטנים" סכו"מ, ספלים, צלחות. למעלה מ-10% מתקציב הכלכלה שלנו מוצא על כלי אוכל, והוצאה זו יורדת ישו מתקציב הכלכלה ופוגעת ברמת האוכל. תתארו לכם משפחה של 4 נפשות, עם תקציב כלכלה של 1.50 ליום לנפש, ז.א. 180 ל"ל לחודש, המו-ציאה כל הודש 20 ל"ל על כלי אוכל!!!

ארון התבלינים בחדר האוכל אינו עומד לרשות החברים ע"מ לקחת מחוכו סוכר, ריבה ועוד לחדרים! אותו דבר אמור לגבי עגלת המלויים, בעיקר כשהיא עוברת בעריכת השלחנות ולא בהורדה. אי-אפשר, ולא רצוי ולא נעים, לסגור כל דבר בכל שעה על מנעול וברית. הגענו לזה כי רוב האוכל עומד חפשי על השלחן, אבל הדבר מחייב מידה של משמעת מצד הציבור.

תורנות ערב ושבת. אחרי תקופה ארוכה למדי בה "דמקה" התורנות כמעט ללא תקלות, קורה בזמן האחרון שוב לעתים קרובות מדי שחסיים תורנים או באים באיחור רב. החברים מתבקשים מאד לדייק ולא להקשות על מעט העובדים הקבועים (ועל התורנים האחרים) בערבים ובשבתות. ענין התורנות הפך להיות מסורת, כל אחד מקבל את הסיודור הזה כנכון וזכה-קדמוה גדולה, ואין לתת לשכחה להוריד מערכו.

הנהלת המטבח

x - x - x - x - x

ה ל א ה ה ב ז ב ו ז

לפי דעתי הבנין הארגוני שלנו הוא מאד מסורבל ואם אנחנו בוחנים אותו באמת חזקה המחאימה, ז.א. על יעילותו, לא יעמוד במבחן. אבל זה פרק ארוך. הנני רוצה להתרכז רק על פרט אחד ולמרות זה שהפניה ביומן לפי הנסיון אינה מבטיחה הרבה, גם להביא הצעה קונקרטית מאד.

אליבא דכולנו שורר בזבזן גדול בקבוצנו. הממדים קשה לשער אותם, אבל נדמה לי שהם ענקיים. בזבזן זה נעשה יותר ויותר סכנה לקיומנו ואוירת הזבזבז הזה משפיעה בצורה קשה על דמות ילדינו. הגיעה השעה לפעולת נגד יעילה. הרבה חברים התיאשו מפעולות כאלה, אבל היאוש הוא תמיד יועץ רע ובינתיים הנגע מתפשט. והרי יש ויש אפשרויות למלחמה בזבזן. ראשית צריכה להיות מחשבה רצינית, והנה תרומתי במחשבה בכיוון הנ"ל.

יש לבחור בהקדם ועדה נגד הזבזבז. חברי הועדה צריכים ראשית כל לחשוב, גם יחידות וגם בצוותא. לי למשל יש הצעות ממשיות בשטח החשמל, ה"סכו"ם" והגרנטאות ובגדים משומשים. השאלה השניה היא איך לפעול ובענין זה אני רואה גם כן דרכים ממשיות. כדי שלחברה יהיה ענין ממשי וחי בפעולות הללו יש לקשור את החסכון שנשיג על ידי פעולה זו בהתחלה ישר עם התקציב לחופש השנתי. אם למשל נצליח לחסוך במשך השנה 10,000 ל"ר, הסכום הזה יכנס ישר לקופת ועדת החברים. רק אם נהטון בסכומים יותר רציניים נחזיר את הכסף לקופה הכללית של הקבוץ. זה פותח פתח לפעולה ולפניה ודרך אגב זה גם הגיוני.

עכשיו צריך רק לגשת ולהתחיל בעבודה.

ראובן קליש

x - x - x - x - x

החברים, בשלשה גיוסים של שעתיים כ"א למטע, הספיקו לדלל 60 ד' תפוחים, לזנב אשכולות ב-35 ד' אלפונס, לדלל אשכולות ב-20 ד' דנוג, תוך פחות מ-4 שבועות.

אורחי גבעת-חיים מכל העולם - ה ת א ח ד ר

מתוך מכתב מאת לני פלצמן אל הרברט.

... תמונות מגבעת-חיים חוזרות אלי ברגעים שונים ומשו-נים: הצחוק בפרדס כשכל קבוצתנו עבדה יחד עם ינקע"לה; העבודה עם ידידי ברפת; המאמץ הקשה של בטיעת בננות ביום המסין; בברוזה עם אליהו ולסלי; בהודיים עם יצחק; הלול עם גדעון; המכונה לרחיצה כלים עם צ'רלס; העברת קוים עם משה; פירוק קירות הבטון ב"שפניה" עם לסלי ויהודה כדי להכין אותה להודיים; מלהמה עם חבילות חציר לחות יחד עם שולר; רוח הצוות כשקבוצתנו פרקה במשך יומיים עצי חביות או כשעבדת אתה אתנו בהובלת חציר בליל חג העצמאות - אתה זוכר, בשלנו לנו ארוחת בוקר ביד-חנה וסיימנו בחדרי עם כמה כוסות בירה; טיולי השבועי לכפר-הגלה עם תרמיל קטיף לאספקת הבירה למסיבותינו השבועיות; השיחות והצחוק יום-יום ב-3.30 בחדר האוכל ובמקלחת; ההתרגשות של הטיולים; האוירה החגיגית סביב חנוכה, פורים ופסח. עבודה בריאה, חברות, אוכל טוב, כמה בנות סקנדינביות נחמדות - החיים היו יותר משלמים. היו אלה ששה חדשים מלאים ועשירים.

היה לי קשה בהתחלה. חיי קבוץ נראו כל כך מוזרים, כאילו מכובב אחר. היה לי מזל שהייתי עם מוסה בשבועיים הראשונים. הרעות הטובה של "לגיון הזרים" שלנו פתרה במהרה כל בעיה של חברה, ואתה דאגת להכניס אותי במתינות לתוך העבודה הקשה. אחרי חדשים מעטים התחלתי להרגיש כחלק מגבעת-חיים וגבעת-חיים הפכה חלק ממני. היה זה הזמן המהנה ביותר ומהרבה בחינות העשיר ביותר של חיי. עד היום אני קורא לגבעת-חיים "הקבוץ שלי".

... קבלתי גלויה מפגי, אותה הבנות האמריקאיות שהיו אתנו. היא היתה באוסטרליה ובניו-זילנד ובקרה אצל טוני וטרי, שני האחים מאוקלנד. לסלי בדרך לשטוקהולם ויעבור בקופנהגן להפגש עם אילה. אן, הבת האמריקאית ששכלה את חברה בהתפוצצות בגן-שמואל, פגשה אותנו במקסיקו. היא חוזרת לישראל השנה. קבלתי מכתב מרלף. גם לסלי כתב שאולי יבוא לכאן בקיץ. יהיה טוב להפגש. מה נשמע בגבעת-חיים? יש חדשים? איך הם?

... אילה ואני ביילינו זמן יפה במקסיקו. שלשה שבועות רבצנו בחוף הפציפי - מיט חמימים בפברואר, חוף נהדר, הרים מתנשאים, דקלים, מפרצים - כמו בסרטים מאיי הפסיפיק. מקסיקו העיר - אומרים שהיא החמישית בגודלה בעולם - יש לה שדרה ראשית יותר רחבה, יותר נקיה ויותר חדישה מכל דבר שראיתי באירופה או באמריקה, גם מוסדות ציבור ופרקים נהדרים ומסופלים היטב. רוב הארץ איננה מפותחת, האינדיאנים - מיליונים מהם, יותר פרימיטיביים מאשר הבדואים. - אני מקווה לראות את כלכם שוב!

בימים אלה מלאות 15 שנה למותה של מרים פרוינד ז"ל.

בחדרי החברים דאז נמצאת אולי עוד חוברת שיצאה ליום השנה למותה, חוברת דלת צורה ועשירה תוכן, כי היא מכילה לקט מכתביה של מרים, רשימות המשקפות את אישיותה, מלבבות ומעניינות מתבחינת התפתחות החברה, ובחלקן אקטואליות להפליא היום.

להלן נעתיק אהדות מהן.

לכיתה העולה למצוות - דברים שנאמרו בחג בר-מצוה של המחזור הראשון, באביב 1948, בתוך תוכי מלחמת הקוממיות, באולם הפועל אשר בני הכיתה ביצרו במיוחד את קירו הצפוני בכדי לאפשר בו התכנסות של כל הציבור ללא סיכון.

"ילדים - פגישתנו היום נושאת את חותמת הזמן בו אנו נחונים. צעדיכם הראשונים בתקופת החיים החדשה, בגיל ההת-בגרות, מלווים יריות ופצצות. נקווה שהזמן הקשה הזה יעבור מהר ותהיה לנו אפשרות להתמסר שוב להיי שלום ולתפ-ידינו - ויש ביניהם תפקידים שאליהם טרם הגענו.

"לא הצלחנו עדין למצוא את המגע הנכון עם שכנינו הערבים, לעורר את אמונתם בנו, להוכיח להם שהישוב העברי הוא לתועלתה של הארץ כלה, על כל תושביה. אנו באנו מעולם אחר ואת רוב זמן היותנו כאן הקדשנו להתאמתנו אנו לתנאים החד-שים. היינו עסוקים ב"לבנות ולהבנות" ולא הספקנו לחדור לחיי שכנינו, להתעמק בשפתם ובאורח חייהם. זה יהיה תפקיד-כמו: אתם תבנו את הגשרים אל העם הערבי, תרחשו לו ידידות, תעוררו ותפתחו אותו ותהיו לו לדוגמה בחיי חברה. בפניכם תהיינה שגורות שתי שפות הארץ והילד הערבי יבקו במשקכם עם אמו או עם חברו באופן חפשי, כאורח רצוי. כך תעבדו את הקרקע שלא תצמח בו עשב השנאה, וכך תבטיחו שלום איתן לארץ.

"ועוד תפקיד אחד לכם, תפקיד קדוש לנו. לאחר שנצליח להציל את מולדתנו מידי האויבים ונהיה בטוחים שלנו היא, ותמיר בזה גם כל העולם, אז שומה עלינו לכבוש אותה שנית, לכבוש אותה לרעיוננו הקבוצי. לכם עוד לא ברור כהלכה עוצם ההבדל בין חיי החברה הקבוצית ובין חיי הפרט בעיר או במושבה. הרעיון של חיי קולקטיב צף בתקופות שונות אצל עמים שונים; פה ושם נעשו גם נסיונות להגשמתו - כולם נס-תימו בכשלון, בגלל אי-שלמות הבצוע. פה בארץ-ישראל נעשה בפעם הראשונה נסיון של חיי קולקטיב בשלמותו, וכנראה שזאת היא הארץ, ואנחנו העם, המתאימים לחיי הגשמה אלה. אנו חדורי הכרה עצורה זו של חיים, ורק היא, הולמת את עמנו, את העם בו פועלים הלב והמוח באופן שורה ובמיזוג מוצלח.

"אנו יסדנו את הבניין הקבוצי, בנין החברה החדשה - ובידי-כמו עתידו. שאיפתכם תהיה: ארץ-ישראל - ארץ הקבוצים, דוגמה של חיים ההולמים חברה מעולה."

ליוצאים לגיוס למטע

ש ב ת ו ן ב ע י ן - ח ר ו ד

(נכתב 1929)

"היתה שבת, סוף מרץ 1929. הכרמים היו מכוסים עשבים שוטים, אחרי חורף גשום מאד. דרוש היה לנצל היטב את תקופת הביניים הבהירה לפני בוא המלקוש בכדי לעדור את הנטיעות החדשות ולשחרר את השתילים הרכים משכניהם המיותרים. המלקוש חייב למצוא את הכרמים מוכנים היטב בכדי להיות להם לברכה.

"מישהו הציע "שבתון", ז.א. שבת שבה עובדים. אחרי ויכוחים סוערים הסכימו כולם שנשקפת סכנה ליבול, וההצעה נתקבלה.

"בבוקר צלצל הפעמון כמו בימי חול. מכל הצריפים יצאו בחורים ובחורות, כולם במכנסיים קצרים ובסנדלים. בקצה המחנה היו מונחות ערמות של מעדרים, קלים וכבדים, בעלי ידיעות ארוכות וקצרות. כל אחד בחר לו מהר מעדר לפי טעמו ועלה על אחת העגלות. כלם גויטו: עובדי הגן והשדה, סנדלר, אופה, טוחן, וצען ומנהל החשבונות, אפילו עובדות המטבח והמתפרה יצאו. האוכל צומצם לביצים, תה ופירות, בכדי לשחרר עד כמה שאפשר יותר עובדים. העגלות נסעו במהירות האפשרית בדרכים העגלגלות, כל עגלה הורידה את משאה העליז בכרם אחר, ובלהט ניגשנו לעבודה. רבים לא החזיקו מעור בידם מימיהם, אך חדות העבודה חפסה את כלם וגברה על כל הקשיים.

"תוצרת העבודה היתה למעלה מכל משוער, והמלקוש מצא את הכרמים מוכנים ומזומנים."

ולילדים הגויטים

"בזמן החופש עבדתי עם הילדים בשדה, בחצירים או בגן-הירקות. נותני העבודה היו מאד מרוצים מהתוצרת שלנו - אומרים שבלעדנו העבניות היו נוקבות על השיחים - אך הם אינם יודעים באיזה מאמץ זה עלה לי. ילדינו נחונים מאד לשעמום וצריכה הייתי לגייס את כל דמיוני בכדי לעורר את התענינותם בעבודה. כשהורדנו עגבניות אמרתי שהפרי מתחבא בפני הילדים ועליהם לגלותו. בגילול עשינו קצת התחרות - שיטה שבדרך כלל אני מתנגדת לה, אך את ילדינו היא אינה מסכנת, כי אין להם אמביציות כלל וכלל. אהובה מכל שעות העבודה (עבדנו מ-9-11) היתה ארוחת ה-10. אז ישבנו כלנו, אכלנו מלונים, אבטיחים או ענבים, ולפעמים שילבתי בזה אפילו סיפור."

פ נ א י (1945/6)

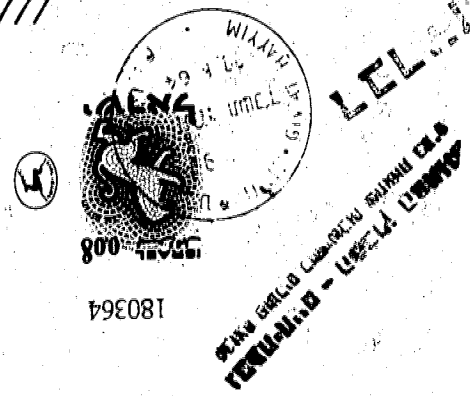
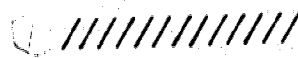
"חיי הקבוץ יכולים להדמות למוזאיקה. חבר טוב, חבר למופת, מחויב להשתתף, אם לא בפעילות, הרי לפחות בעירנות בכל שטח משטחי חיינו. עליו להתמצא במצבנו הכספי-כלכלי, בפוליטיקה העולמית, היהודית, הארץ-ישראלית, לדעת על ענייני המפלגות, לקבוע יחסו לזרמים המתנגדים לתנועתנו, להתעניין בשאלות חינוך אצלנו ובכלל, ועוד ועוד.

"האם כל אלה יווד הם חיי חברה? לא ולא! שאלת החברה, או מלוי החובות בשטח החברה, היא דאגה לחבר פלוני אלמוני, ז.א. להרבה מאד חברים. צריך לחוש: הנה חבר זה נכשל בעבודתו או עומד להכשל, שני נפגע, נפלה אי-הבנה בינו לבין חברו, רביעי נמצא בסכך בשאלת חברה, הפקיד, וכדומה. רבים רבים זקוקים לעידוד. ואתה - עמוס עבודה ודאגות משלך, ואפילו אם הנל רואה את מצב זולתך, אינך מתפנה לעזור. הזמן איך כדרכו תמיד, הוא עובר מעל ראשך ומתחת לרגליך - אולי וועזור מחר? אבל המחר הוא כמו היום... ולפעמים היתה מטפיקה מילה, מטפיק מבט בכדי לעודד. ובכן השאלה היא אינה שאלה של זמן בלבד, אלא שאלה של שקט נפשי מאשר חסר לנו. חיינו עוברים בחפזון מבטל רבות מכוונותינו היסודיות שלמענם בנינו את אשר בנינו.

"אני נהנית עכשיו, בחופש המחלה, הרבה משיחות עם אנשים, ורקעכשיו הנני מרגישה כמה הפסדתי בזמן עבודתי התמידית בחפזון."

"האירוניה דומה למשקפים שחורים. כפי שאלה מגינים על העיניים נגד קרני השמש, כך מגינה האירוניה על הנפש נגד פגע ישיר עם החיים - מאחוריה אתה מרגיש בטוח.

"עיניים בריאות אינן זקוקות למשקפים כהים, אפשר על נקלה להרגילן לשמש, רק על ידי ההרגל של משקפים כהים הן נעשות רגישות לאור הבהיר. אותו דבר בנוגע לאירוניה."

Handwritten notes and signatures in Hebrew, including the name 'מ.א.ר.' and other illegible text.

25 ✓

ש נ ה 3 2

לעליתנו על הקרקע
ג' באב תשכ"ד

יומו הבשן

ג' באב תשכ"ד מס' 722
17 ביולי 1964

גבעת חיים הקיבוץ הפאודר

אל תאמרו

אל תאמרו: היה-היו נעורים
אל תגידו: זקנו וסבנו.
לו הפעם היו-נא מעט יהירים,
להביט למבשר בראשי ההרים
ולשחק: אין דבר, רק עיפנו.

אך לרגע עיפנו ושוב צעירים,
אל-תראו לקמטי-זרועותינו,
רק הביטו ליד החופנה עפרים,
וראו-נא לעם העובד בכפרים,
לחטה העוספת שדותינו.

אל תאמרו: היה היתה אהבה
ועתה לבתנו שוממת,
כי הנה חברות, חמה-יד, קשובה,
משיקה אל רחבות כתפכם הטובה,
וחוגה-עמלכם מנחמת.

נתן יונתן

